

wij in deze minder enthousiast over onze Rotterdamse leden moeten oordelen) de hierbij afgebeelde fraaie stand opgebouwd.

Deze stand was gegroepeerd om het podium en slot de zaal, wat het geëxposeerde materiaal betrof, als het ware af.

Zowel van Rotterdamse als van niet-Rotterdamse leden was er dierlijk en ander materiaal aanwezig, terwijl er met de weinige middelen, die ter beschikking stonden, werkelijk iets moois van was gemaakt.

Alleen aan de afwerking kon men zien, dat er in een té hoog tempo moest worden gewerkt om de zaak af te krijgen. Ook aan de accommodatie, nodig om bv. het aquarium met de waterschildpadden rein te houden, ontbrak veel, zodat deze bak doorlopend troebel was. Niettemin oogstte de stand een enorm succes.

Dag in, dag uit, avond aan avond, dromde een mensenmassa voor de terraria met reptielen en de aquaria met amfibieën. Af en toe was er zo'n gedrang, dat van een rustig bekijken geen sprake was.

Geëxposeerd werden de volgende dieren:

Pseudemys scripta troosti Holbrook; *Pseudemys floridana* Le Conte; *Pseudemys d'orbigny* Duméril et Bribron; *Clemmys caspicum* Gmel; *Xenopus laevis* Daudin; *Lacerta lepida lepida* Daudin; *Lacerta schreiberi* Bedriaga; *Eumeces schneideri* Bedriaga; *Chalcides ocellatus* Forskal; *Testudo chilensis* Gray; *Testudo denticulata* Linné; *Chersine angulata* merrem; *Homopus area-*

latus Thunberg; *Testudo marginata* Schoepff; *Triturus marmoratus* Latr.; *Pleurodeles waltl* Mich.; *Triturus cristatus* Laur.; *Triturus cristatus* var. *danubialis* W.; *Triturus vulgaris* L.; *Triturus alpestris* L.; *Triturus pyrrhogaster* Bole; *Natrix natrix helvetica*; *Natrix tessellata* Laur.; *Vipera berus* L.; *Zonurus giganteus* Smith; *Hyla arborea* L.; *Hyla arborea* va. *savignyi*; *Discoglossus pictus*; *Rana esculenta* L.; *Rana esculenta* var. *ridibunda* Pallas; *Rana clamitans* Latr.; *Bombina bombina* L.; *Bombina variegata* L.; *Bufo viridis* Laur.; *Bufo calamita* Laur., *Salamandra* s. *sal.* var. *maculosa* en *taeniata*; *Boa* (soort nog niet gedetermineerd) 3 à 4 jaar oud.

Ondanks de geweldig hoge kosten, verbonden aan zo'n groots opgezette expositie, was het voor het tentoonstellingsbestuur mogelijk, aan ieder der deelnemende verenigingen / 100,— af te dragen, zodat er voor „Lacerta”, na aftrek van de gemaakte kosten, zelfs nog een extraatje voor de kas overbleef! Bravo, penningmeester.

Hieruit kunnen wij leren, dat met enthousiasme en doorzettingsvermogen nog veel te bereiken is en dat wij nog niet bij de pakken behoeven te gaan neerzitten.

Leden in Hilversum, knoopt dit in uw oren. Nu aan u de daad. Moge uw stand op de komende grote tentoonstelling van de vereniging „Psetus” die van Den Haag en Rotterdam in kwaliteit overtreffen, opdat onze mooie liefhebberij steeds meer verbreiding in ons land moge vinden.

Mijn terrarium voor parelhagedissen en hardoenen

door J. Burgers, Tilburg

Dit terrarium maakt deel uit van een 5-tal terraria, gebouwd in een speciaal terrariumhuis, waarin zich eveneens een 30-tal aquaria voor tropische vissen bevinden. De hoogte van dit terrariumhuis is 2 meter, de breedte 5 meter en de diepte 4 meter. De rug-, zijwanden en voorkant zijn uit steen opgetrokken, het dak uit draadglas, terwijl zich in de voorwand een glazen raam en glazen deur bevinden.

Bouw en inrichting van het terrarium.

Onderbouw tot onderkant 50 centimeter. Hoogte voorruit 1,05 meter, breedte 1,60 meter, diepte 95 centimeter. De achterwand en een der zijwanden worden gevormd door een stenen muur. De andere zijwand bestaat uit een horregaas-raam als afscheiding van een aangrenzend terrarium. De voorwand bestaat uit 2 glazen deuren, die verschuifbaar zijn op de manier als de glazen deurtjes van b.v. een dressoir, zodat bij het openen het terrarium eigenlijk maar voor de helft geopend wordt. De glazen deuren schuiven achter elkaar. Het gehele geraamte is uit hout opgetrokken, terwijl de bodem van plaatijzer is. Om van een goede ventilatie verzekerd te zijn, heb ik het dak geheel bedekt met 2 losse ramen waarop horregaas is aangebracht. In de onderbouw bevinden zich vlak onder de glazen deuren een 2-tal horregaas-raampjes, eveneens te openen als de deuren. De hoogte van deze horregaas-raampjes bedraagt 10 centimeter. De bodemgrond is vooraan te beginnen 25 centimeter hoog, naar achteren oplopend tot plm. 40 centimeter.

Voor het interieur heb ik getracht de dieren en de planten een stukje Alpen of Pyreneeën te geven, m.a.w. ik heb in de linkerhoek een rotspartij aangelegd. In de rechterhoek plaatste ik een 1 meter hoge knoestige boomstronk met verschillende vertakkingen; in de linkerhoek eveneens een 1 meter hoge dikke eiken tak, terwijl ik in de gaten in de boomstronk planten plaatste. Dit alles rust rechtstreeks op de plaatijzeren bodem, welke voor drainage naar achteren een vijftal centimeters afloopt. Op de bodem ligt eerst een laag grof rivierzand en daarop een mengsel bladaarde, tuinaarde en rivierzand.

De holle gaten van de boomstronk stopte ik eveneens met dit mengsel vol. Tot slot bevindt zich in de linkerhoek een stenen rotspartij, bestaande uit grote slakken, omdat ik hier niet aan zandsteen komen kan. Als **bepanting** onder aan de voet van de boomstronk staat een nestbromelia. (Deze plant hoort niet in dit milieu thuis. Red.)

In de stronk plante ik een hangplant, waarvan de naam mij onbekend is en enkele Sedumsoorten; in de linkerhoek onder de Eikentak *Crassula* en tussen de rotsen een succulenten-vegetatie o.a. *Gasteria verrucosa*, een bolcactus, *Echinopsis spec.*, een *Cereus spec.* De voorgrond liet ik geheel onbegroeid. Dit betrof een breedte van 50 centimeter. Hierin plaatste ik een stenen voederbak. Tussen de bepanting hier en daar wat kussentjesmos. De praktijk met de parelhagedissen heeft echter geleerd dat bepanting van het terrarium geen zin heeft. Momenteel staan nog vast in de bodem de nestbromelia en

enkele succulenten. De overige planten zijn geheel verwoest, evenals de planten in de boomstronk. De hagedissen hebben de gaten wederom uitgegraven om deze als rustplaats te gebruiken. In het terrarium heb ik vier hagedissen welke ik kocht via een handelaar hier ter stede van de importeurs Firma Gebrs. Voorwalt te Amsterdam. Het zijn twee paartjes, één volwassen en één halfwas paar. De volwassen dieren zijn zeker van hun kop tot het puntje van hun staart 60 centimeter lang. De kop is zeer groot en plat en vertoont op de schedel groeven. De kleur is groen met hier en daar lichte gele vlekken; de mannetjes zijn echter meer staalblauw. De halfwas dieren zijn veel slanker en eleganter, terwijl zij nog geen schedelgroeven vertonen. Gaarne zitten zij op de boomstronk en indien er geen plaats is voor alle vier, verhuist er een naar boven op de eikentak. Hun holen hebben zij gegraven onder de rotspartij en onder de boomstronk. Hierheen verhuizen zij des nachts en bij vermeend gevaar. Men beweert dat deze dieren woest en schuw zijn. Dit kan ik niet bepaald bevestigen. Wel hebben zij een enorme eetlust. Zij verorberen gemakkelijk 60 meelwormen plus de nodige regenwormen, torren, maden, enz., bovendien eten zij graag tomaten. Zij houden wel van veel warmte en het deert hen niet indien men bij het begieten der planten wat water over hen gooit. Als bijzonderheid kan ik nog vermelden, dat ik hun direct na aankoop een zestal jonge witte muizen toediende; klaarlijk hadden zij toen een geweldige honger, want toen de muises goed en wel in het terrarium gedeponeerd waren, verdwenen zij met huid en haar in hun magen. Later hebben zij echter geen muis meer aangekeken, vermoedelijk omdat zij genoeg ander voedsel kregen. Als medebewoners hebben zij een paar *Agama stellio* (Hardoen). Deze dieren, die aanvankelijk zeer schuw waren, zijn

nóg sneller in hun bewegingen dan de parelhagedissen. Zij lopen — of liever rennen — tegen de muur van de hoogte naar beneden, van tak op boomstronk springend, om dan plotseling in een gat te verdwijnen. Zij houden van veel zon, doch schijnt deze wel in het terrarium en je kunt hun vlugheid of schuwheid overtreffen in uw bewegingen, dan tref je hen tegen de muur aan, waar zij als vastgespijkerd tegen hangen. Met een paar ogen vol schrik kijken ze je aan en het lijkt of zij versteend zijn. Zij verroeren zich niet. Wendt men de ogen af, dan zijn zij ogenblikkelijk weg; het is of zij op zo'n moment onder hypnose staan. Op een andere dag echter kan het voorkomen dat zij niet zo schuw zijn en rustig op of tegen de boomstronk blijven hangen, ook al gaat men weg en komt men eventjes daarna weer terug. Men weet nooit wat men aan hen heeft.

Als voedsel gebruiken zij bijna alles, ik geloof ook meelwormen en zelfs regenwormen, het liefst echter torren, vlinders en sprinkhanen. Maden echter niet. Dit weet ik zeker omdat, toen ik de voederbak enkel met maden vulde, ik zag dat wel de parelhagedissen deze vraten maar niet de *Agamen*. Deze snuffelden er aan en gingen heen. Onderling verdragen deze reptielen elkaar uitstekend. Tot nu toe heb ik hen nog niet van verwarming voorzien, al hebben wij toch al koude dagen en nachten gehad. De *Agamen* schijnen een tamelijk lage temperatuur te kunnen hebben; 16° C. in ieder geval. De komende winter zal echter verder uitwijzen.

Met dit alles hoop ik te hebben aangetoond dat deze dieren buitengewoon goede en sterke terrariumbewoners zijn. In ieder geval heb ik tot nu toe veel genoeg aan hen beleefd en ik kan een ieder — indien hij tenminste voor voldoende voedsel zorgen kan — aanraden het met deze reptielen te proberen.

Een terrariumverwarmer voor vochtig-warme lucht

door G. J. C. Lems, Zeist

Sinds mijn repatriëring uit Indonesië heb ik mij bezig gehouden met het vraagstuk hoe ik in een tropisch terrarium een directe luchtverwarming zou kunnen bereiken, zonder dat de lucht kan bederven, wat overigens gemakkelijk kan gebeuren, omdat een terrarium toch ten dele afgesloten zal moeten worden om de vereiste tropische temperatuur te behouden.

Momenteel wordt na enig experimenteren door mij een verwarmingssysteem toegepast, hetwelk mij zeer goed bevalt en volgens mij voor de grotere terraria de meest geschikte methode lijkt, aannemende dat het een terrarium is dat vochtig-warme lucht verlangt.

Hierbij treft u een schematische voorstelling aan van het instrument, dat ik thans in gebruik heb om mijn doel te bereiken. Het is een koker van metaal. Dit metaal kan zink zijn doch plaatijzer verdient voorkeur, omdat dit niet zo spoedig door de hitte zal buigen of doorbranden. Ik ben mij er echter van bewust dat de koker beter vervaardigd kan worden van een substantie die niet kan worden aangetast door vocht en hitte. Het wil mij voorkomen dat een isolerende laag van asbest wel afdoende zal zijn. Aan de bovenzijde van deze koker, welke een willekeurige diameter kan bezitten, is een deksel aangebracht met een ronde uitsparing, waardoor